

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/28/2015
Identifikačné číslo spisu:	2014200030
Dátum vydania rozhodnutia:	20.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2014200030.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: O. T., nar. XX. C. XXXX, bytom v G., C.. XX, právne zastúpeného JUDr. Milošom Kaščákom, advokátom so sídlom vo Vranove nad Topľou, Kalinčiakova č. 10, adresa pracoviska: Hlohovec, Námestie sv. Michala č. 3, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, v konaní o invalidný dôchodok, o odvolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 25. augusta 2014, č. k. 38Sd/7/2014-24, o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 25. augusta 2014, č. k. 38Sd/7/2014-24, v napadnutej časti náhrady trov konania z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a l š i e konanie.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením zo dňa 25. augusta 2014, č. k. 38Sd/7/2014-24, podľa § 250o Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastavil konanie a podľa § 250l ods. 1, 2 OSP v spojení s § 250h ods. 2 OSP uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi k rukám jeho právneho zástupcu náhradu trov konania vo výške 135,76 Eur.

Podľa odôvodnenia uznesenia navrhovateľ opravným prostriedkom doručeným krajskému súdu cestou odporkyne dňa 21. januára 2013 sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia zo dňa 12. novembra 2013, číslo XXX XXX XXXX X., ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok z dôvodu, že navrhovateľ podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia zo dňa 28. októbra 2013 nie je invalidný. Pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Po podaní opravného prostriedku odporkyňa opätovne posúdila zdravotný stav navrhovateľa a na základe lekárskeho posudku posudkového lekára sociálneho poistenia zo dňa 15.

januára 2014 navrhovateľa uznala za invalidného podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. od 8. augusta 2013. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou bola určená na 45 %.

Odporkyňa vydala 10. februára 2014 rozhodnutie, ktorým zrušila napadnuté preskúmané rozhodnutie zo dňa 12. novembra 2013 a vyhovel opravnému prostriedku navrhovateľa. Odporkyňa vydala aj rozhodnutie 6. februára 2014, č. XXX XXX XXXX X, ktorým bol navrhovateľovi podľa § 70 ods. 1, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. od 8. augusta 2013 priznaný invalidný dôchodok v sume 130,10 Eur mesačne (od 1. januára 2014 zvýšený na sumu 134,60 Eur mesačne).

Nakoľko rozhodnutím odporkyne z 10. februára 2014 došlo k zrušeniu napadnutého rozhodnutia z 12. novembra 2013 (o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok) a rozhodnutím zo dňa 6. februára 2014 na základe zmeny posudkového záveru o vzniku invalidity bol navrhovateľovi priznaný invalidný dôchodok (od 8. augusta 2013, odkedy si tento právny nárok uplatnil), dospel krajský súd k záveru, že opravnému prostriedku navrhovateľa bolo vyhovené v plnom rozsahu.

Z uvedeného dôvodu priznal procesne úspešnému navrhovateľovi nárok náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 135,76 Eur.

2.

Proti rozhodnutiu krajského súdu v časti týkajúcej sa náhrady trov konania podala odporkyňa odvolanie. Namietala, že podkladom posúdenia zdravotného stavu uskutočneného dňa 28. októbra 2013 boli podľa odborného posudku o invalidite: prepúšťacia správa z hospitalizácie Veľké Zálužie od 2. augusta 2010 do 21. septembra 2010, psychiatrické vyšetrenie zo dňa 26. októbra 2012, interné vyšetrenie zo dňa 20. augusta 2012 a diabetologické vyšetrenie zo dňa 6. júna 2013. Zdravotné postihnutie na základe takto predloženej zdravotnej dokumentácie posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zaradil do kapitoly V, položky 7, písm. a/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. (duševné poruchy a poruchy správania spôsobené užívaním psychotropných látok - stredne ťažká forma). Na základe opravného prostriedku posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava uznal navrhovateľa invalidným od 8. augusta 2013 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou po dodatočnom predložení zdravotnej dokumentácie. Posudkový lekár zaradil navrhovateľa do kapitoly V, položky 7, písm. a/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. (duševné poruchy a poruchy správania spôsobené užívaním psychotropných látok - stredne ťažká forma) a iné zdravotné postihnutie zaradil do kapitoly IX, oddiel A, položka 10, písm. b/ prílohy č. 4 menovaného zákona (hypertenzia II - ľahké orgánové zmeny).

V tejto súvislosti odporkyňa poukázala na to, že posudkový lekár pri posúdení zdravotného stavu navrhovateľa zo dňa 15. januára 2014 vychádzal z dodatočne predloženej zdravotnej dokumentácie - prepúšťacia správa z interného oddelenia 12/2003 a kompletná psychiatrická dokumentácia, pričom až tieto dodatočne predložené lekárske vyšetrenia boli predpokladom pre uznanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 % (35 % + 10 %). Pri posúdení zdravotného stavu dňa 28. októbra 2013 nemala v čase vydania napadnutého rozhodnutia odporkyňa k dispozícii všetky odborné lekárske správy, na základe ktorých posudkový lekár rozhodoval pri opätovnom posúdení zdravotného stavu.

Vzhľadom na to, že zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľa vyplynulo až z dodatočne predložených lekárskeho správ, odporkyňa zastávala názor, že nezavinila zastavenie konania. K vydaniu nových rozhodnutí nedošlo z dôvodu správania sa na strane odporkyne, ale naopak, až dodatočné predloženie lekárskeho správ vyvolalo potrebu opätovne posúdiť nárok navrhovateľa na invalidný dôchodok. Odporkyňa v čase vydania napadnutého rozhodnutia postupovala správne a v súlade s vtedy aktuálnym skutkovým stavom a právnymi predpismi. Pri vydávaní napadnutého rozhodnutia neporušila žiadnu povinnosť ustanovenú právnymi predpismi.

Žiadala preto, aby odvolací súd v tejto napadnutej časti uznesenie krajského súdu zmenil a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

3.

Navrhovateľ sa v stanovenej lehote k odvolaniu nevyjadril.

4.

Podľa § 492 ods. 1 a 2 zákona č. 162/2015 Z. z. - Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP s použitím § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP) preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti z dôvodu a v rozsahu uvedenom v odvolaní odporkyne (§ 212 ods. 1 OSP) a dospel k záveru, že krajský súd rozhodnutiu o priznaní práva na náhradu trov konania nevenoval náležitú pozornosť, ako aj, že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil.

Podľa § 196 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu vecí, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne.

Podľa § 196 ods. 6 veta prvá zákona č. 461/2003 Z. z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení.

Z ustanovenia § 196 menovaného zákona jednoznačne vyplýva, že dôkazné bremeno na predkladanie dôkazov potrebných pre priznanie dávky sociálneho poistenia spočíva na žiadateľovi o dôchodkovú dávku.

Najvyšší súd z obsahu súdneho spisu a dávkového spisu zistil, že žiadosťou spísanou 28. októbra 2013 navrhovateľ požiadal o priznanie invalidného dôchodku od 8. augusta 2013. Preskúmaným rozhodnutím z 12. novembra 2013, číslo XXX XXX XXXX X. odporkyňa žiadosť o invalidný dôchodok zamietla z dôvodu, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 28. októbra 2013 nie je invalidný, lebo miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nie je viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola u navrhovateľa podľa kapitoly V, položka č. 7 písm. a/ (Duševné poruchy a poruchy správania spôsobené užívaním alkoholu) stanovená na 30 % so zákonom stanoveného rozmedzia 20 - 35 %.

Zdravotný stav navrhovateľa dňa 28. októbra 2013 posúdila posudková lekárka sociálneho poistenia, Sociálnej poisťovne pobočka Trnava C.. W. T.. Mala za preukázané, že žiadateľ o invalidný dôchodok je sledovaný psychiatrom, je tiež sledovaný internistom, má cukrovku, hypertryglyceridémiu, má artrózu kolien a chronickú vénovú chorobu. Zistila osobnú anamnézu v rámci ktorej tak, ako to vyplýva z lekárskej správy, zistila, že v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie bol hospitalizovaný už v roku 2010.

Na základe opravného prostriedku odporkyňa novým rozhodnutím zo dňa 6. februára 2014, číslo XXX

XXX XXXX X priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok od 8. augusta 2013. Vychádzala z nového posudzovania zdravotného stavu navrhovateľa, a to lekárskej správy posudkovej lekárky sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava C.. W. T. zo dňa 15. januára 2014, ktorá stanovila u navrhovateľa mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 45% (35%+10%). Podľa obsahu lekárskeho posudku, posudková lekárka zhodnotila navrhovateľom predložené odborné vyšetrenia - Prepúšťacia správa z interného oddelenia 12/2003 (preukázaná hypertenzia II. - hypertenzná emergencia so zadnojamovou symptomatológiou a s centrálnym vestibulárnym syndrómom) a kompletná psychiatrická dokumentácia (posledné psychiatrické vyšetrenie zo dňa 10. januára 2014 - zmena diagnózy na F32.2 - depresívna epizóda ťažšieho stupňa). Za rozhodujúce zdravotné postihnutie opätovne určila Duševné poruchy a poruchy správania spôsobené užívaním alkoholu podľa kapitoly V, položka č. 7 písm. a/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 %, čo zodpovedá hornej hranici zákonom stanoveného rozpätia (20 - 35 %). Zvýšila teda u navrhovateľa mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri rozhodujúcom zdravotnom poistení z 30 % na 35 %. Z dôvodu preukázania iného zdravotného postihnutia (hypertenzia II. st.) bola podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšená percentuálna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10 %.

Odporkyňa v odvolaní uviedla, že zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľa odôvodňovala až navrhovateľom dodatočne predložená kompletná psychiatrická dokumentácia.

Odvolací súd vychádzajúc zo skutkových okolností danej veci vyplývajúcich z predloženého spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, zistil, že žiadosti navrhovateľa spísanej 28. októbra 2013 bolo v plnom rozsahu vyhovené až po predložení kompletnej psychiatrickej dokumentácie od ošetrojúceho psychiatra dňa 15. januára 2014, kedy zdravotný stav navrhovateľa bol posúdený posudkovou lekárkou sociálneho poistenia na základe podaného opravného prostriedku proti rozhodnutiu č. XXX XXX XXXX. zo dňa 12. novembra 2013, ktorým bola žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zamietnutá. Z vykonaného dokazovania však nevyplýva, kto a kedy vyzval, resp. poučil navrhovateľa na predloženie „nových“, resp. „kompletných“ správ z jeho odborných vyšetrení, konkrétne na predloženie kompletnej psychiatrickej dokumentácie od ošetrojúceho psychiatra. Z lekárskej správy posudkovej lekárky sociálneho poistenia tiež nemožno zistiť, či k posúdeniu zdravotného stavu navrhovateľa mohli postačovať predložená správa z hospitalizácie a správy z odborných vyšetrení, alebo nie, a to vzhľadom na určené rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa duševné poruchy a poruchy správania spôsobené užívaním alkoholu.

Odvolací súd v danej súvislosti dáva do pozornosti, že zákonodarca v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s odkazom na tretiu jeho časť (§ 246c ods. 1) ustanovuje zákonné podmienky, za splnenia ktorých súd rozhoduje o náhrade trov konania.

Z uznesenia súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania nie je zrejmé, z akých zákonných kritérií vychádzal prvostupňový súd pri svojom rozhodovaní o trovách konania, keď zákonodarca v právnej norme § 250h ods. 2 O.s.p. priznáva právo na náhradu trov konania žalovanému. Pokiaľ súd prvého stupňa v danom prípade konanie zastavil, nesprávne aplikoval pre rozhodnutie o náhrade trov konania právnu úpravu ustanovujúcu právo účastníka na náhradu trov konania z dôvodu jeho úspechu v konaní. Pre posúdenie zavinenia zastavenia konania pre správanie sa niektorého z účastníkov súd prvého stupňa si nezaodovážil relevantné skutkové zistenia, a preto je potrebné považovať jeho rozhodnutie o náhrade trov konania za predčasné. Odvolací súd tiež poukazuje na to, že posudková lekárka sociálneho poistenia, ktorá dňa 28. októbra 2013 posudzovala zdravotný stav navrhovateľa za prítomnosti jeho ošetrojúcej lekárky, pochybila, keď o určení rozhodujúceho zdravotného postihnutia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľa rozhodla bez predloženia jednak zdravotnej dokumentácie žiadateľa a hlavne bez predloženia relevantných správ z odborných vyšetrení z obdobia pred podaním žiadosti. Bez poznania týchto listín rozhodla o uplatnenom právnom nároku navrhovateľa predčasne a v rozpore so zákonom, s prihliadnutím aj na zdravotné postihnutie navrhovateľa. Za takejto situácie sa javí bezvýznamná aj účasť ošetrojúceho lekára žiadateľa pri posudzovaní podľa zákona o sociálnom poistení.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd o náhrade trov konania rozhodol predčasne, a preto uznesenie krajského súdu v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania podľa § 221 ods. 1, písm. f/, h/, ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O náhrade trov odvolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP. Účastníkom náhradu trov tohto konania nepriznal, keďže navrhovateľ si náhradu trov neuplatnil a odporkyňa na ich náhradu nemá nárok.

Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.